

Vysvetlenie nových energetických štítkov

Brusel 11. marec 2019

1. Čo Komisia prijala? Kedy ich spotrebitelia uvidia v obchodoch? Ako nové štítky vyzerajú?

Komisia dnes prijala konečný formát a vzhľad nových štítkov energetickej účinnosti pre 6 skupín výrobkov:

- 5 skupín domácich spotrebičov so zmenenou stupnicou:

1. **umývačky riadu;**
2. **práčky a práčky so sušičkou;**
3. **chladničky vrátane chladničiek na víno;**
4. **svietidlá;**
5. **elektronické displeje vrátane televízorov, monitorov a digitálnych informačných displejov.**

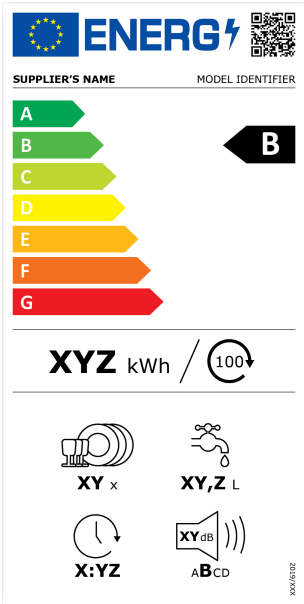
- Štítky sa pridali aj pre novú produktovú skupinu **chladiacich spotrebičov s funkciou priameho predaja** – teda pre „komerčné“ chladničky v obchodoch a predajné automaty.

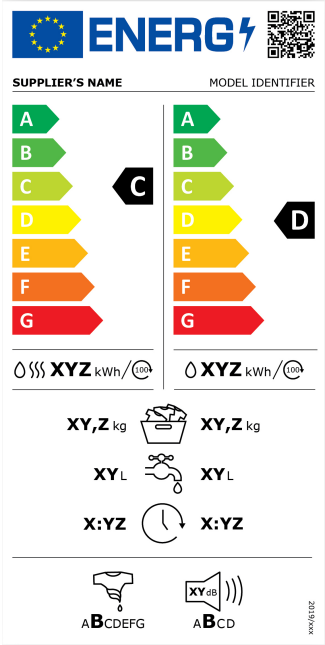
Európski spotrebitelia uvidia nové štítky v kamenných i online obchodoch od 1. marca 2021. V roku 2021 sa v celej únii spustí osobitná informačná kampaň zameraná na občanov EÚ.

Novinkou na štítku je QR kód, ktorý pri naskenovaní bežným smartfónom spotrebiteľovi sprístupní dodatočné (nekomerčné) informácie. Ide o údaje, ktoré výrobcovia vkladajú do databázy EÚ [EPREL](#), ktorá sa všetkým európskym občanom sprístupní v najbližších mesiacoch. Súkromný sektor a rôzne mimovládne organizácie takisto prichádzajú s aplikáciami na uľahčenie nákupných rozhodnutí (napr. aplikácie na výpočet návratnosti a porovnávanie rôznych výrobkov).

V závislosti od výrobku sa na štítku nebude uvádzať iba spotreba elektriny, ale aj iné energetické a neenergetické informácie sprevádzané intuitívnymi piktogramami, aby sa výrobky dali porovnať a spotrebitelia sa mohli pri nákupe informovanejšie rozhodovať: informácie o spotrebe vody v pracovnom cykle, skladovacej kapacite, vydávanom hluku atď.

Umývačky riadu

SUPPLIER'S NAME MODEL IDENTIFIER

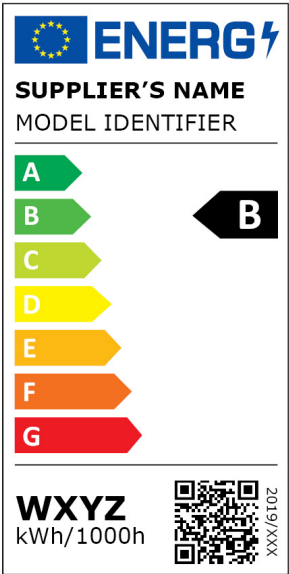

XYZ kWh/annum

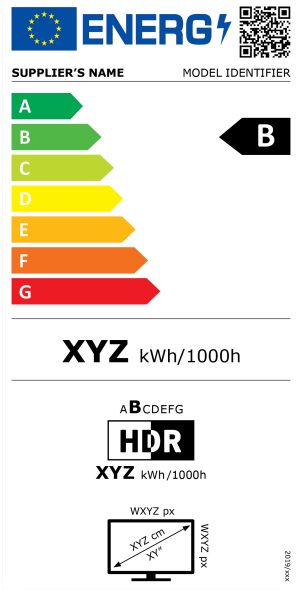
2019/XXX

Svietidlá

Elektronické displeje

Komerčné chladničky

SUPPLIER'S NAME

MODEL IDENTIFIER

A

B

C

D

E

F

G

B

XYZ kWh/annum

XYZ L

xy °C

≤ xy °C

2010/XXX

SUPPLIER'S NAME

MODEL IDENTIFIER

A

B

C

D

E

F

G

B

XYZ kWh/annum

XYZ L

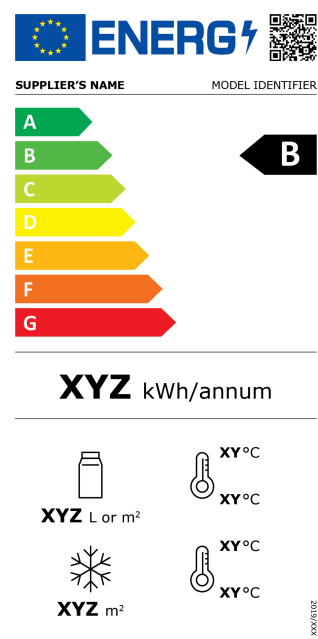

xy °C

≤ xy °C

2010/XXX

2. Prečo Komisia navrhuje jednotný energetický štítok so stupnicou od A po G?

Od roku 1995 sa energetický štítok EÚ ukázal ako úspešný: 85 % európskych spotrebiteľov ho pozná a pri nákupoch aj využíva. Zároveň viedol k inovačnému rozvoju odvetvia i hospodárskej súťaže, takže nové výrobky na trhu sú v čoraz vyšších energetických triedach. Zatiaľ čo v počiatkoch bola väčšina modelov v najnižších triedach (t. j. E, F, G), novšie modely sa neustále zlepšovali, až sme sa dostali do situácie, keď dnes väčšina zodpovedá najvyšším triedam (A+++, A++, A+) a v najnižších triedach nie je žiaden výrobok (v niektorých prípadoch dokonca ani v triede A). Tento pozitívny výsledok však momentálne spotrebiteľom sťažuje rozlišovanie medzi výrobkami s najlepšimi vlastnosťami: môžu si napríklad myslieť, že ak si kúpia výrobok triedy A+, dostanú jeden z najúčinnějších výrobkov na trhu, hoci v skutočnosti môže niekedy ísť o priemerný či dokonca o ten najmenej účinný výrobok.

V snahe uľahčiť spotrebiteľom chápanie a porovnávanie výrobkov sa EÚ rozhodla ponechať do budúcnosti na štítkoch iba triedy A až G. V roku 2017 prijala Únia revidovaný systém energetického označovania, ktorý zahŕňa:

- návrat k dobre známej a efektívnej stupnici označovania energetickej účinnosti výrobkov od A po G vrátane prepracovania súčasných stupníc,
- digitálnu databázu nových energeticky účinných výrobkov, aby boli všetky výrobky umiestnené na trhu EÚ zaregistrované v online databáze, čím sa umožní väčšia transparentnosť a vnútroštátnym orgánom sa uľahčí dohľad nad trhom.

Zlepší sa tak chápanie i jednotnosť, čo spotrebiteľom uľahčí správnu identifikáciu tých najúčinnějších výrobkov.

3. Prečo databáza nových výrobkov?

Odhaduje sa, že 10 až 25 % výrobkov na trhu nie je v plnom súlade s predpismi o energetickom označovaní, v dôsledku čoho sa stráca približne 10 % potenciálnych úspor energie. Minimálne sčasti za to môže komplikované presadzovanie vnútroštátnymi orgánmi dohľadu nad trhom spôsobené zdĺhavými kontrolami.

Aby bola kontrola súladu účinnejšia a efektívnejšia, zriadila sa registračná databáza výrobkov (EPREL), kde musia výrobcovia a dovozcovia svoje výrobky registrovať vrátane všetkej podrobnej technickej dokumentácie, ktorá je potrebná na kontrolu súladu. Kľúčové informácie sú tak dostupné centrálnne, čo uľahčuje činnosti trhovej kontroly.

Vďaka databáze budú štítky a kľúčové informácie o výrobkoch k dispozícii aj spotrebiteľom a predajcom a uľahčí sa digitalizácia energetického štítku.

4. Aký prínos majú balíky opatrení v oblasti energetického označovania a ekodizajnu?

Podľa interných odhadov Komisie usporia nové štítky do roku 2030 celkovo 38 TWh koncovej energie ročne, čo zodpovedá ročnej spotrebe elektriny v Maďarsku. Balík o energetickom označovaní je významným prínosom k dosahovaniu cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy.

Začiatkom júla 2019 plánuje Komisia prijať súbor 11 predpisov o ekodizajne (balík o ekodizajne) pre 6 skupín výrobkov s novými štítkami, ako aj pre 5 ďalších skupín (pri ktorých sa so štítkom nepočíta). Zameranie ekodizajnej legislatívy dopĺňa energetické označovanie, keďže stanovuje minimálne požiadavky na aspekty ako spotreba energie v režime pohotovosti, opraviteľnosť, dostupnosť náhradných dielov či uľahčenie demontáže a recyklácie na konci životnosti výrobku, čím podporuje zavádzanie obehového hospodárstva do praxe. Očakáva sa, že táto kombinácia nových opatrení prinesie do roku 2030 úsporu energie na úrovni 94 TWh ročne, čo je viac než ročná spotreba elektrickej energie v Belgicku a Luxembursku.

5. Čo bude s opraviteľnosťou?

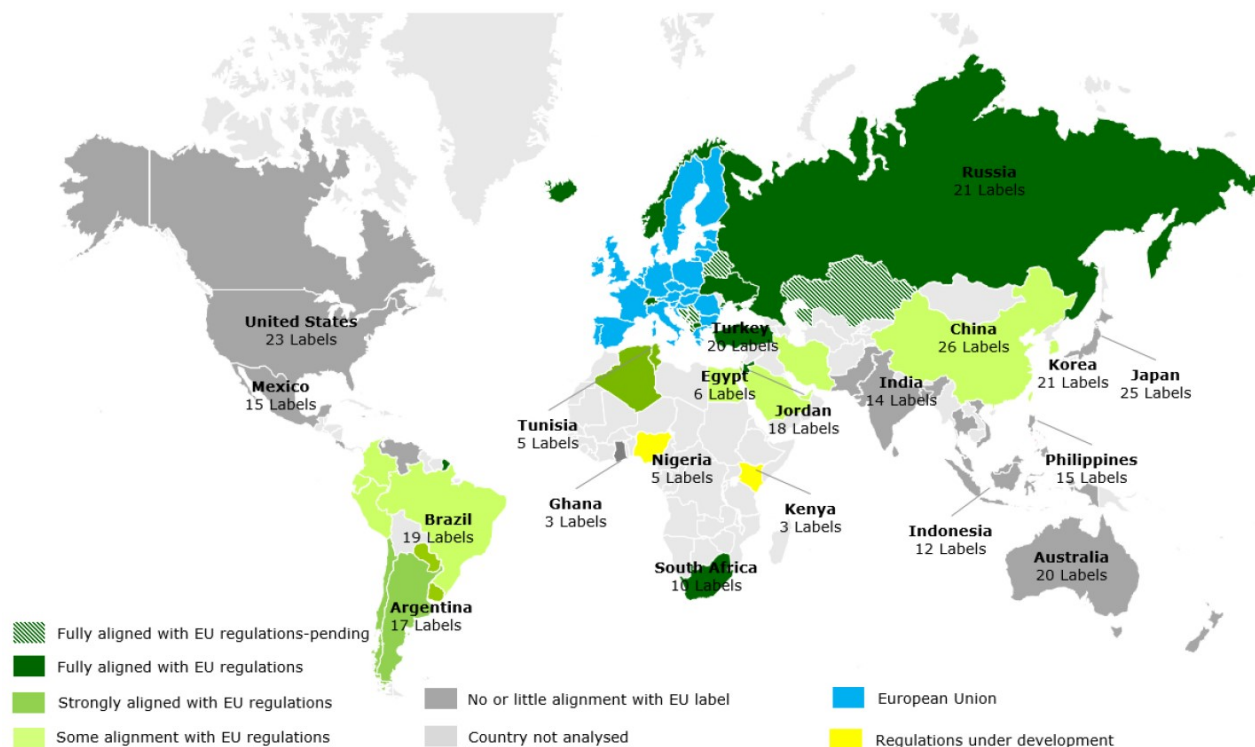
Pracovný plán v oblasti ekodizajnu na roky 2016 – 2019 [1] zdôrazňuje prínos ekodizajnu k programu obehového hospodárstva: Komisia teraz pri návrhu alebo revízii vykonávacích opatrení systematickejšie zohľadňuje aspekty efektívnosti využívania zdrojov ako trvácnosť, možnosti opráv a modernizácie, recyklovateľnosť a zloženie recyklovaných materiálov.

Uplatnilo sa to aj pri skupinách výrobkov, ktoré zahŕňa tento balík, no v rámci „sesterských“ nariadení o ekodizajne. Medzi ekodizajnové opatrenia boli zaradené nové požiadavky na opraviteľnosť a recyklovateľnosť spotrebičov: dostupnosť náhradných dielov, ľahká vymeniteľnosť a prístup odborných opravárov k informáciám o opravách a údržbe sa zaviedli pri chladiacich spotrebičoch, umývačkách riadu pre domácnosť, práčkach a práčkach so sušičkou pre domácnosť, elektronických displejoch a chladiacich spotrebičoch s funkciou priameho predaja.

Nie sú zahrnuté v predpisoch o energetickom označovaní prijatých v rámci tohto balíka, no budú súčasťou predpisov o ekodizajne daných výrobkov od začiatku júla 2019. Uverejnenie v Eur-Lex sa očakáva v septembri 2019.

6. Používajú naše štítky aj iné krajiny mimo EÚ?

V roku 2014 prebehol prieskum existencie minimálnych noriem energetickej účinnosti (MEPS) a programov energetického označovania v rôznych krajinách sveta, ktorý už vtedy potvrdil, že energetické označovanie spotrebičov energie používa 59 krajín mimo EÚ (pozri obrázok nižšie).

Podobný súbežný prieskum austrálskeho ministerstva priemyslu takisto potvrdil pôsobivý počet tretích krajín, ktoré štítky EÚ napodobnili.

Energetický štítky EÚ sa stal medzinárodným symbolom energetickej účinnosti a jeho dosah je citeľný ďaleko za hranicami Únie i sektora spotrebičov, z ktorého pochádza. Motív farebnej stupnice šípok od A (zelená) po G (červená) sa v krajinách mimo EÚ používa na označovanie hospodárnosti budov a efektívnosti či účinnosti pneumatík, automobilov a ďalšieho tovaru na domáce alebo profesionálne

použitie. Prvky tohto motívu možno nájsť na energetických štítkoch po celom svete – či už ako verné alebo takmer verné kópie (väčšina krajín Strednej a Južnej Ameriky, Afriky, mnoho krajín Blízkeho východu, Rusko a ďalšie bývalé sovietske štáty), mierne upravené verzie (Čína, Hongkong, Irán, Tunisko) alebo verzie, ktoré zachovali iba farebné označenia (Kórea, Čínsky Tchaj-pej). Niektoré príklady nájdete nižšie.

7. Z čoho sa skladá platný legislatívny rámec energetickej účinnosti výrobkov?

Energetickú účinnosť výrobkov v súčasnosti upravujú dva rámcové akty – smernica a nariadenie:

- [smernica o ekodizajne \(2009/125/ES\)](#) – nástroj na zvýšenie energetickej účinnosti výrobkov
- [nariadenie \(EÚ\) 2017/1369 o energetickom označovaní](#) – nástroj, vďaka ktorému dokáže spotrebiteľ rozpoznať výrobky s najlepšimi vlastnosťami

Opatrenia týkajúce sa jednotlivých výrobkov prijaté podľa týchto aktov umožňujú spotrebiteľom nakupovať energeticky najúčinnnejšie výrobky a európskym spoločnostiam zaisťujú rovnaké podmienky.

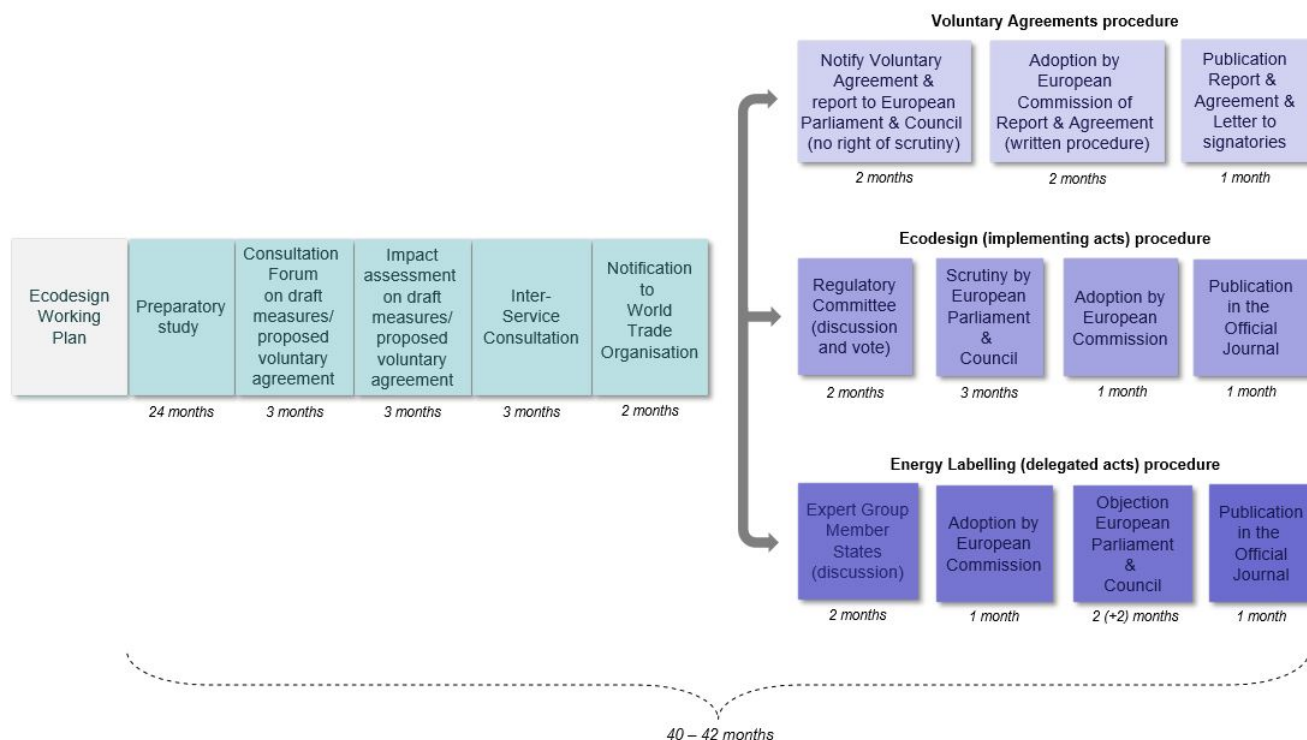
V súčasnosti (vynímajúc nové skupiny výrobkov z balíka o energetickom označovaní a budúceho balíka o ekodizajne, ktorý sa má prijať v júli 2019) sú na trhu dostupné tieto energeticky účinné výrobky:

- 14 skupín výrobkov, na ktoré sa vzťahujú pravidlá energetickej účinnosti a energetického označovania: umývačky riadu, práčky, bubnové sušičky, chladničky, svietidlá, televízory, klimatizácie, domáce spotrebiče na varenie, ohrievače, ohrievače vody, bytové vetracie jednotky, profesionálne chladiace zariadenia, lokálne priestorové ohrievače a kotly na tuhé palivo.
- 9 skupín výrobkov, na ktoré sa vzťahujú požiadavky na energetickú účinnosť (a nie pravidlá označovania): jednoduché set-top boxy, externé zdroje napájania, elektromotory, obehové čerpadlá, priemyselné ventilátory, vodné čerpadlá, počítače a servery, výkonové transformátory a výrobky na ohrievanie vzduchu.
- 2 horizontálne opatrenia vzťahujúce sa na energetickú spotrebu elektrických a elektronických výrobkov v režime pohotovosti/vypnutia, resp. spotrebu elektriny sieťovo pripojených zariadení v režime pohotovosti.

8. Ako sa prijímajú rozhodnutia o energeticky účinných výrobkoch?

Všetky opatrenia na zvýšenie energetickej účinnosti sú v EÚ výsledkom dôsledného a plne transparentného procesu, do ktorého sa vo všetkých fázach úzko zapájajú členské štáty a zainteresované strany. Patria sem:

1. hĺbková „prípravná štúdia“ so zapojením zainteresovaných strán, ktorej cieľom je preskúmať technické, ekonomické, environmentálne a sociálne aspekty určitej skupiny výrobkov,
2. rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami (vrátane zástupcov priemyslu, spotrebiteľských združení, environmentálnych mimovládnych organizácií, zástupcov členských štátov atď.) prostredníctvom takzvaného „konzultačného fóra“,
3. posúdenie vplyvov na životné prostredie, priemysel a spotrebiteľov, po ktorom nasledujú diskusie expertov a hlasovanie vo výbore so zástupcami členských štátov,
4. záverečné preskúmanie Európskym parlamentom a Radou, ktorí môžu opatrenie zamietnuť (doteraz sa tak nestalo, čo je dôkazom silnej politickej podpory týchto opatrení).

9. Ďalšie kroky

Od dnešného dňa, keď Komisia prijíma delegované akty s opisom nových štítkov, majú Európsky parlament a Rada ministrov dva mesiace na predloženie námietok. Ak žiadne nepredložia, texty sa uverejnia v Úradnom vestníku Európskej únie. V kamenných a internetových obchodoch po celej Európe sa nové štítky začnú používať od 1. marca 2021. V roku 2021 sa v celej Únii spustí osobitná informačná kampaň zameraná na občanov EÚ.

Okrem toho plánuje Komisia začiatkom júla 2019 prijať súbor 11 nariadení o ekodizajne, ktoré sa budú týkať 6 skupín výrobkov so zmenenou stupnicou na štítku a s novými štítkami (umývačky riadu, práčky a práčky so sušičkou, chladničky, svietidlá, elektronické displeje a komerčné chladničky), ako aj ďalších 5 skupín výrobkov, pri ktorých sa so štítkom nepočíta (elektromotory, externé zdroje napájania, výkonové transformátory, servery a dátové úložiská, zväracie zariadenia).

Ďalšie informácie

Delegované akty, ktoré dnes prijala Komisia:

1. [DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) .../... o energetickom označovaní **chladniacich spotrebičov**](#)
2. [DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) .../... o energetickom označovaní **svetelných zdrojov**](#)
3. [DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) .../... o energetickom označovaní **elektronických displejov**](#)
4. [DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) .../... o energetickom označovaní **umývačiek riadu pre domácnosť**](#)
5. [DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) .../... o energetickom označovaní **práčok a práčok so sušičkou pre domácnosť**](#)
6. [DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) .../... o energetickom označovaní **chladniacich spotrebičov s funkciou priameho predaja**](#)

[1] Pozri „Pracovný plán v oblasti ekodizajnu na obdobie rokov 2016 – 2019“ [COM(2016) 773].

Kontaktné osoby pre médiá:

[Anna-Kaisa ITKONEN](#) (+32 2 29 56186)

[Lynn RIETDORF](#) (+32 2 297 49 59)

Pre verejnosť: [Europe Direct](#) telefonicky na čísle [00 800 67 89 10 11](#) alebo [e-mailom](#)